Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 131 (8. 073) ◆ 1992 йил 6 июль, душанба ◆ Нархи 2 сўм.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Франциянинг Ўзбекистон Республикасидаги элчиси Жан Поль Везнан Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

● Корея Республикасининг жаҳонга машҳур «Деу» корпорациясининг президенти Ким У Жун Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов билан Андижонда бўлди. Асака шаҳридаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси филиалида бу корпорация иқтисодий ва техникавий ҳамкорлигида йилига 60 мингта енгил автомашина, 80 мингта микроавтобус, 40 мингта кичик ҳажмдаги юк ташувчи машиналар ишлаб чиқарадиган қўшма корхона қурилишига келишилди. Ким У Жун Тошкент вилоятининг «Дўстлик» жамоа хўжалигида ҳам бўлди.

● Фарғонада ёш фермер ва ижарачиларнинг республика қурултойи бўлиб ўтди.

● Республика адлия вазирлиги «Ўзбекистон республика валюта биржаси»ни рўйхатга олди. Валюта бозорида савдо олиб бориш, Ўзбекистон Республикаси пул бирлигининг чет эл валюталарига нисбатан бозор қийматини белгилаш биржанинг асосий вазифалари ҳисобланади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Бугун Москвада Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлат раҳбарларининг навбатдаги учрашуви бошланди. Унинг кун тартибига ҳарбий, иқтисодий ва бошқа соҳаларга тааллуқли ўндан ортиқ масала қўйилган.

● 14-армиянинг янги қўмондони этиб сайланган генерал Александр Лебедь Молдова Президенти Мирче Снегурни ўз халқини қатағон қилишда айблади. У оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда Россия ва Молдова президентлари учрашувида Днестрбўйида ўт очишни тўхтатишга келишилганига қарамасдан Молдова томонидан ҳарбий ҳаракатлар давом эттирилаётганлиги, уларда румин зобитлари иштирок этаётганлигини айтди.

● 1992 йил январига нисбатан Россиянинг ташқи қарзи 4 миллиард долларга ортди ва бугунги кунга келиб 74 миллиард долларни ташкил этади.

● Қозоғистон Олий Кенгаши 1992 йил учун тасдиқлаган бюджетда оммавий ахборот воситалари учун сарф-харажатларни 750 миллион сўмликка кўпайтириш кўзда тутилган. Шу йил 1 декабрдан эътиборан журналистларнинг ойликлари 100 фоизга оширилади. Улар қўшимча 18 квадрат метр уй-жой олиш, квартираларини бепул шахсий мулк сифатида расмийлаштириш ҳуқуқига ҳам эга бўлдилар.

ХОРИЖДА

● Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик Катта театрининг Таиландга ижодий сафари зўр муваффақият билан ўтди. Ижодий жамоанинг балет гуруҳи Россия ва Украина санъаткорлари билан биргаликда бу ерда ўтказилган хореография фестивалида иштирок этди.

● Францияга қарши 1954 — 1962 йиллардаги озодлик урушининг қаҳрамонларидан бири, 64 ёшли Али Кафи қотил томонидан отиб ўлдирилган Муҳаммад Будиаф ўрнига Жазоир Олий давлат кенгашининг раиси этиб сайланди.

● Чехо-Словакия президенти сайловида биринчи Вацлав Гавел номзоди [illegible] Вацлав Гавел [illegible].

● Бугун Мюнхенда етти ривожланган давлат раҳбарларининг ҳар йилги анъанавий учрашуви бошланади. Унда иштирок этишга Россия Президенти Борис Ельцин ҳам таклиф этилган. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларига ёрдам кўрсатиш «катта еттилик» раҳбарлари учрашувининг асосий масаласи ҳисобланади.

● АҚШ ҳукумати мамлакатда ишсизлик даражаси июнь ойида 7,8 фоизни ташкил этганлигини маълум қилди. Бу сўнгги саккиз йил ичидаги энг юқори кўрсаткичдир.

● Японияда [illegible] савдога чиқарилмоқда. Унинг оғирлиги бор-йўғи 170 граммни ташкил этади.

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўнинчи сессияси 3 июль куни Тошкентда ўз ишини давом эттирди. Мажлисни Олий Кенгаш Раиси Ш. М. Йўлдошев бошқарди.

Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқларини тайинлаш ва чақириб олиш ҳақидаги ҳамда республика дипломатия ходимлари учун даражалар ва мартабалар белгилаш ҳақидаги қонунларнинг лойиҳалари хусусида Халқаро ишлар комитетининг раиси П. Ҳабибуллаев маъруза қилди.

Олий Кенгаш мазкур қонунларни қабул қилди.

Депутатлар Республика Прокуратураси тўғрисидаги қонун лойиҳасини кўриб чиқдилар, шу масала юзасидан республика прокурори Б. М. Мустафоев маъруза қилди.

Музокараларда халқ депутатлари Х. Шукуров, П. И. Саидазимов, С. Бобомуродов, Б. Тўйчибоев, С. Чегероев, Т. Б. Режапов сўзга чиқдилар.

Олий Кенгаш қонунни дастлабки тарзда қабул қилди ва уни пухта ишлаб чиқиш учун комитетлар ва комиссияларга юборди.

Олий Кенгаш мудофаа, армияда хизмат қилиш муқобил (меҳнат) хизмати масалаларига доир бир қанча қонунларни, шунингдек ҳарбий қасамёд матнини қабул қилди. Ҳарбий хизматчиларнинг мақоми, уларни ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоялаш тўғрисидаги қонун дастлабки тарзда қабул қилинди.

Транспорт, йўл хўжалиги, алоқа ва информатика комитетининг раиси Ғ. З. Заҳритдинов автомобиль йўллари тўғрисидаги қонун лойиҳаси хусусида маъруза қилди.

Қонун қабул этилди.

Деҳқон хўжалиги тўғрисидаги қонун ҳам қабул қилинди, бу хусусда Деҳқончилик-саноат мажмуи ва сув хўжалиги комитетининг раиси Ш. Мирзаев маъруза қилди.

Экология ва табиат ресурсларидан оқилона фойдаланиш комитетининг раиси А. Т. Жалилов табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонун лойиҳаси юзасидан маъруза қилди.

Қонун дастлабки тарзда қабул қилинди.

Депутатлар Соғлиқни сақлаш, хотин-қизлар ишлари, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш комитети раисининг ўринбосари Ф. З. Фузайлов маърузаси юзасидан давлат санитария назорати тўғрисидаги қонунни кўриб чиқдилар ва қабул қилдилар.

Олий Кенгаш ёш авлодни соғломлаштириш муаммоларини ҳар томонлама ҳал этиш учун республика комиссиясини тузди.

Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетининг раиси Э. Х. Халилов маърузаси юзасидан республика жиноят-судлов кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун қабул қилинди.

Олий Кенгаш гувоҳлар, жабрланувчилар, экспертлар, мутахассислар, тилмочлар ва холис шоҳидларга уларнинг харажатларини тўлаш тартиби ва миқдори тўғрисидаги қонунни қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, Олий Кенгаш Раёсатининг қарорлари тасдиқланди.

Депутатлар Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисидаги қонунга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритдилар.

Олий суд, айрим вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари таркибига ҳам ўзгартишлар киритилди.

Олий Кенгаш Халқаро фуқаро авиацияси тўғрисидаги конвенцияни тасдиқлади, республика Олий суди таркибида ҳарбий ҳайъатни тузди.

Сессияда «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қоракўлчи» фахрий унвони таъсис этилди.

Ўзбекистон Республикасида байрам кунлари тўғрисида қонун қабул қилинди.

Сессияда Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўнинчи сессияси ўз ишини туғаллади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВНИНГ АХБОРОТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг республика ҳукумати ўтказаётган ички ва ташқи сиёсатнинг асосий йўналишлари, иқтисодий ва ижтимоий аҳвол, мавжуд объектив қийинчиликларни бартараф этиш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ахборотини тинглаб, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар маҳкамаси ўтказиб келаётган ижтимоий-сиёсий барқарорликни ҳар тарафлама мустаҳкамлашга, кўпмиллатли республика барча аҳолисининг тенг ҳуқуқлилиги ва хавфсизликни таъминлашга қаратилган ишлар асосан маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Президентига Ўзбекистоннинг чинакам мустақиллигига эришиш, унинг халқаро обрў-эътиборини янада ошириш юзасидан белгиланган чора-тадбирларни бундан буён ҳам изчиллик билан амалга ошириб бораверишни таклиф этилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси тақдим этган давлат тасарруфидан чиқарилиши, хусусийлаштирилиши, сотиб олиниши ва ижарага топширилиши мумкин бўлмаган корхоналар ва мол-мулк турлари ҳамда гуруҳларининг рўйхати, шунингдек, Ўзбекистон ҳукуматининг қарорига биноан давлат тасарруфидан чиқарилиши ва хусусийлаштирилиши мумкин бўлган объектлар ва корхоналар рўйхати тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси ҳукумати:

— Ўзбекистон Республикаси қонунлари ижросини янада тўлароқ таъминлаш юзасидан норматив ҳужжатлар ишлаб чиқиш ва қабул қилишни жадаллаштирсин. Республика иқтисодиётининг бозор муносабатларига кириши билан боғлиқ масалаларга, шунингдек, янгича шароитда аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш сиёсатини сабот билан амалга ошириш зарурлигига алоҳида эътибор берсин;

— 1992 — 1993 йилларга мўлжалланган давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш давлат дастури қабул қилингунга қадар «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги Қонун амалга киритилгандан кейин тузилган мулкчилик шаклини ҳамда давлат мол-мулкининг эгаларини ўзгартириш ҳақидаги шартномалар (Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг қарори билан қайд этилган ҳоллар бундан мустаснодир) ҳақиқий эмас, деб топилсин;

— Ўзбекистон Республикасини қўшилмаслик ҳаракатига аъзоликка қабул қилиш илтимоси билан мурожаат этсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 2 июль.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИГА АЙЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Мудофа тўғрисида»ги қонунига мувофиқ ва 1992 йил 1 июлдан Туркистон ҳарбий округи бошқармаси тарқатиб юборилиб, унинг фаолияти тўхтатилганлиги муносабати билан:

1. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигига айлантирилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси бир ой муддатда мазкур масала юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 3 июль.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Р. Ў. АҲМЕДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МУДОФАА ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Рустам Ўрмонович Аҳмедов Ўзбекистон Республикасининг мудофаа вазири этиб тайинлансин ва у Ўзбекистон Республикаси мудофаа ишлари вазири вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 3 июль.

Тошкент куранти.

ЎЗБЕКИСТОН мустақил деб эълон қилингандан кейин, бирин-кетин бир қанча мамлакатлар биз билан дўстлашиш, иқтисодий ҳамкорлик қилиш мақсадида она диёримизга ташриф буюрмоқдалар. Бугунги кундаги вазифа, чет эллик дўстларимиз, дунёга машҳур ишбилармонлар, мутахассислар мададига таяниб, тез вақт ичида бир қанча муҳим саноат корхоналарини қуриш, республикамизни жаҳондаги энг илғор мамлакатлар қаторига олиб чиқишдан иборат.

** Ҳамкорлик қирралари*

ЧЕТ ЭЛДАН ТАШРИФЛАР

Кейинги 3—4 ойнинг ичида Тошкент тўқимачилик машинасозлиги бирлашмасида 25 та чет эл фирмаларининг бошлиқлари билан музокаралар олиб борилди. [illegible] қўшма корхоналар қуриш ва фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Айниқса, АҚШ, Туркия, Испания, Бангладеш, Англия каби мамлакатларнинг фирмалари билан бўладиган музокаралар бир қадар самарали бўлиши шубҳасиз.

Масалан Американинг «Люмус» фирмаси президентининг таъкидлашича, улар ўзбек корхоналарини ривожлантиришда бир неча юз миллион доллар қарз бериш билан бирга, янги технологик қурилмалар билан таъминлайдилар.

Туркиянинг «Бозкурт» фирмаси Тошкентда пахтадан сунъий тола ва ип оладиган қўшма корхоналар, шунингдек тикиш ва трикотаж маҳсулотларини чиқариш ҳамда бошқа бир қанча масалаларда фаолият кўрсатишга шай бўлиб турибдилар.

Ўзингизга маълумки, бозор иқтисодиётига эндигина қадам қўйдик. Уни ҳали кўп йиллар ўрганишимиз, айрим сир-асрорларидан воқиф бўлишимиз керак. Республикамиз шаҳар ва қўрғонларида кўплаб кичик корхоналар пайдо бўлади. Натижада маҳсулотларни сотиш ҳам муаммога айланиши мумкин. Мана шу масалада бизга Олмониянинг «ЗАУ-РЕР-Алма» фирмаси ёрдам қўлини чўзмоқчи. Ҳамда «СКФ» — «Шафер инженеринг» фирмаси билан ҳам шартнома имзоланди.

Шундай қилиб шерикларимиз оғир кунларимизда бизга ёрдам қўлларини чўзишиб ҳар соҳада мадад беришга шайдирлар.

Бердимурод ИМОМОВ.

А. Бобожонов 35 йилдан бери Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳайдовчи бўлиб ишлаб келади. У зиммасидаги вазифани сидқидилдан адо этиб, ҳамкасблари олқишига сазовор бўлмоқда.

Андрей Пишшенко суратлари.

** ХДП ташкилотларида*

ИЖОБИЙ НАТИЖАЛАР БЕРЯПТИ

БУГУНГИ кунда шаҳримизда кўпдан-кўп муҳташам бинолар қад кўтармоқда, янги мавзелар барпо этилмоқда. Шулардан бири Ибн Сино мавзесидир. Мавзеда 3 та мактаб, 3 та болалар боғчаси, поликлиника, дўконлар ва бошқа маиший хизмат уйлари фаолият кўрсатмоқда. Албатта ҳали кўпгина камчиликлар бор, айниқса маиший хизмат турларининг етишмаслиги ачинарли ҳолдир.

Хўш, мавзедаги ташкилот ва корхоналарда ижтимоий аҳвол қандай деган савол кўпчиликни ўйлантиради.

Яқинда мавзедаги 40-поликлиниканинг жамоа йиғилишида иштирок этдим ва ушбу жамоада бугунги кунимизда бўлаётган воқеаларга катта қизиқиш борлигини англаб етдим. Партия ташкилотчиси сифатида жамоа аҳлидан тушган кўплаб турли мазмундаги саволларга жавоб беришга, шунингдек Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг бугунги олиб бораётган сиёсати ва амалга ошираётган ишлари тўғрисида батафсил тўхталиб ўтишга тўғри келди. Чунки одамлар бугунги куннинг сиёсатига ниҳоятда қизиқади. Хуллас, йиғилиш кўтаринки руҳда ўтди. Кўпчилик ходимлар, жумладан партияга ўтиш мойиллиги бор-у, аммо иккиланиб юрган кишилардан 14 нафари ўша ердаёқ Ўзбекистон ХДПсига ўтиш учун ариза беришди. Умуман, партияга ўтиш ниятида бўлган ходимларнинг деярли ҳаммаси олий маълумотли эканлигини таъкидлаб ўтиш жоиздир. Шу сабабдан ҳам уларни ҳозирги пайтда Ўзбекистон ХДП си қандай сиёсий ишларни олиб боряпти, унинг район, шаҳар, қолаверса Олий Кенгашда қанча депутатлари фаолият кўрсатмоқда, шунингдек бошқа партияларнинг фаолияти қандай кечмоқда, — деган саволлар қизиқтириши табиийдир.

Демоқчиманки ҳар бир юксак онгли одам бугунги сиёсий аҳволга бефарқ қараб туролмайди. Бунга йиғилиш давомида партия аъзоларининг айтган гапларидан ҳам тўлиқ хулоса чиқариб олиш мумкин. Масалан шифокорлардан Роҳатой Мансурова сўзга чиқиб шундай деди: «Мен бир неча йил партия сафида бўлдим. Бунинг яхши томони шундан иборат бўлдики, сиёсий онгим ўсди, ижтимоий-сиёсий ҳаётда бўладиган воқеаларга баҳо беришни ўргандим. Мана ҳозир ХДП аъзолигига кираяпман. Чунки бошқа партиялардан кўра менга ХДПнинг тинчлик сиёсати маъқул келади».

Ҳа, ХДПнинг олиб бораётган ички сиёсатини қўллаб-қувватлаётганлар тобора кўпаймоқда.

Ҳаммамизга маълумки, иқтисодий танглик, пулнинг қадрсизланиши авж олмоқда. Шундай пайтда ХДП аъзоларининг сафлари кўпая боришига асосий омиллар нималар бўлмоқда? Менинг фикримча, аввало Президентимиз Ислом Каримов олиб бораётган сиёсатдир. Сўнгра, партия сафларига кўплаб эл ичида обрў-эътибор қозонган ва сиёсий вазиятни тўғри баҳолай оладиган кишиларнинг келиб қўшилаётганлиги ҳам ижобий натижалар бермоқда.

Эсонмурод АННАЕВ,

Ўзбекистон ХДП Шайхонтоҳур район кенгаши партия ташкилотчиси.

** Мутасаддилар фикрича...*

Июль бирмунча «юмшоқ» келади

Венера БУЛГАР, Ўзбекистон Республикаси об-ҳаво маълумотларини ўрганиш маркази бўлимининг бошлиғи.

— Йилнинг энг жазирама ойи бўлган июль бу гал бирмунча «юмшоқ» келади. Ойнинг каттагина қисмида республика ҳудудида ана шу вақт учун хос бўлган ҳароратнинг сақланиб туриши кузатилади. Кечаси 18—23, кундузи 33—38 даража иссиқ бўлади. Фақат биринчи ўн кунликнинг охирида ҳарорат қисқа муддат мобайнида юқорига кўтарилиши мумкин: шунда кечаси ҳарорат 24—25 даражани, кундуз куни эса 39—40 даражани ташкил этади.

Иккинчи ўн кунликда республика ҳудудига Ғарбий Сибирдан бирмунча совуқ ҳаво оқимининг кириб келиши кутилмоқда. Бу нарса ҳаво ҳароратининг пасайишига олиб келади, яъни кечаси ҳарорат 14—29 даражани, кундуз куни 28—33 даражани ташкил этади.

Вақти-вақти билан ҳаводаги булутлар кўпаяди. Ойнинг бошланишида ва иккинчи ҳамда учинчи ўн кунликнинг айрим кунларида момақалдироқ бўлиб ёмғир ёғиши кутилади, қисқа муддат эсадиган шамолнинг тезлиги секундига 15—20 метргача бориши мумкин.

Июль ойида ёғингарчилик меъёри унчалик кўп эмас. Тошкентда у бор-йўғи 3 миллиметрни ташкил этади. Лекин умуман олганда бу йил ана шу ойда ёғингарчилик меъёрининг меъёрдан бирмунча кўп бўлиши кутилмоқда. Июлда ҳаво намлигининг ортиши ўртача 5—6 йилда бир марта қайтарилади. Энг сўнгги марта июль ойининг худди шундай келиши 1987 йилда кузатилган эди.

** Аччиқ, аммо очиқ гап*

ҚАРОР ЯХШИ, БИРОҚ...

МАШИНАСИ бор одамлар яна қайтадан огоҳлантириш талонлари жорий этилганлигини эшитиб хурсанд бўлишди. Пойтахт аҳолисига қулайлик туғдириш мақсадида талонлар барча район ДАН бўлимлари томонидан тарқатилиши эса нур устига нур бўлди. Фақат гап бу ишнинг қандай бажарилишида эди, холос.

Мен ҳам ҳайдовчилик гувоҳномаси бор фуқаро сифатида ҳамма ҳужжатларни тайёрлаб 10 июнь куни Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек (собиқ Куйбишев) райони ДАН бўлимига бордик. Шунда мен «Якшанбадан ташқари ҳар куни мурожаат қилишларингиз мумкин» деган гап амалда ундай эмаслигининг гувоҳи бўлдим. У ерда менга душанба, чоршанба, жума, шанба кунлари соат 11 дан 20 гача мурожаат қилишим мумкинлигини айтишди. 13 июнь куни соат 11 да Мирзо Улуғбек район ДАН бўлимининг ҳовлиси одамлар билан гавжум эди. Кишилар қабул соат 11 да бошланадиган жойга навбат олиш учун ҳар куни тонг ёришмасдан келишларини эшитиб жуда ажабландим. Менга эса 220-навбат рақами тўғри келишига парво қилмасдан соат 20 гача навбатим келиб қолар деган умидда кута бошладим. ДАН ходимлари ҳеч шошилмасдан тушликкача 47 кишига, тушликдан сўнг эса 72 кишига талон ёзиб беришиб ишни соат 17 дан 30 дақиқа ўтганида туғаллашди. Навбати келмаганларга эса бошқа куни келасизлар деб жавоб бериб юборишди. Бинобарин, 13 июнь куни навбатга ёзилган 252 кишидан фақат 119 кишигина талон олишга муваффақ бўлди, холос. Бахти чопиб навбати келганларнинг бир кун вақтлари кетган бўлса, қолганлар эса яна ҳаётларининг қайсидир бир кунини ана шу бир парча қоғозни олиш учун сарфлашлари кераклигини хаёлимдан ўтказиб мен район ДАН бўлими бошлиғи майор Зайниддиновдан ҳеч бўлмаса навбати етиб келмаганларнинг ҳужжатларини олиб қолишни илтимос қилган эдим у рад қилди.

Шу куни шаҳар ДАН бошқармасига қўнғироқ қилиб вазиятни тушунтирмоқчи бўлган эдим, уларга ҳеч улана олмадим. Вилоят ДАН бошқармасида эса бу ишга уларнинг ҳеч қандай алоқаси йўқлигини айтишди.

Халқимизда «Қорнимга эмас, қадримга йиғлайман», деган нақл бор. Шу ўринда ҳақли савол туғилади: хўш огоҳлантириш талонини тадбиқ этиш шунчалик зарур экан, нега бу тадбирни иложи борича қулайроқ қилиб ўтказиш чоралари кўрилмаяпти!

Ғанижон АЛИЖОНОВ,

Тошкент сиёсатшунослик ва бошқарув институтининг тингловчиси.

БЕТАКРОР ВА СЕРЖИЛО

ПОЙТАХТНИНГ «Мустақиллик майдони» метро бекатидан чиқар-чиқмас кўзингиз инглиз тилидаги «Сулаймонова стрит» деб ёзилган лавҳага тушади. Бу лавҳа бозор иқтисодиёти томон юз ўгирган Тошкентда тижоратнинг янги турига асос солинганидан дарак беради чамаси.

Чет эл фильмларини кузатган бўлсангиз йирик шаҳарларнинг пойдеворидан тортиб, томигача лотин графикасида битилган реклама лавҳалари, пештоқлари босиб кетган. Ион чироқлари ёғдусида турли хил рангда жилоланадиган реклама одамларнинг эътиборини ўзига тортмасдан қолмайди. Пировардида реклама муаллифларининг асл мақсадлари ҳам шу.

Бозор иқтисодиётининг турли-туман унсурлари билан бир қатор Тошкентга суперграфика — маҳсулот ёки фирмани кўз-кўз қилувчи девор ёзувлари, кўча лавҳалари ҳам ин қурадиган бўлди. Нега деганда «Маргинал» деб аталмиш хайрия жамияти дизайнерлари Тошкентнинг одам кўзи тушадиган неки жойи бўлса ўша ерни бетакрор, сержило, жозибали реклама билан тўлдиришга аҳд қилишди. Жамиятнинг шу мақсадларга мўлжалланган дастури шаҳар меъморчилик-лойиҳалаш бошқармаси тасдиғидан ўтди.

Бинобарин, тез кунларда биноларимиз пештоқида дунёга машҳур «Кока-кола», «Филлипс» ва бошқа кўплаб фирмаларни мадҳ этувчи ёзувлар пайдо бўлса ажабмас.

Неъмат КОМИЛОВ.

СУВ МУАММОЛАРИ

РЕСПУБЛИКА сув муаммолари институтида Фанлар академиясининг информатика жараёнларини бошқариш, механика ва сув муаммолари бўлимининг сайёр мажлиси ўз ишини якунлади. Унда Орол минтақаси ва республикамиз учун жуда муҳим бўлган улкан ва амалий сув муаммолари муҳокама қилинди. Мажлисда республика Фанлар академиясининг вице-президенти академик Т. Р. Рашидов иштирок этди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг академиги, сув муаммолари институтининг директори М. Р. Ҳамроев ўзининг кириш сўзида мустақил давлат шароитида Ўзбекистон сув хўжалиги, сув мажмуининг асосий муаммолари ва уларни ечиш ҳақида фикр юритди. Мажлисда яна сув муаммолари билан шуғулланаётган етакчи мутахассис ва олимлар қатнашдилар. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти проректори, профессор С. Ш. Мирзаев суғориладиган ерлар ва сув манбаларидан фойдаланишнинг бош лойиҳасини ишлаб чиқиш ҳамда уларни 2010 йилгача бўлган давр ичида муҳофазалаш моҳияти ҳақида сўзлади.

Анвар ШОКИРОВ,

физика-математика фанлари номзоди, доцент.

** Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг бир йиллиги олдидан*

ҚЎШМА КОРХОНАЛАР — ТАРАҚҚИЁТ КЎПРИКЛАРИ

⊙ Кейинги пайтларда жумҳуриятимизга жуда кўплаб чет эллик сармоядорлар, ишбилармонлар ташриф буюриб, бизнинг шароит ва хом ашё манбаларимизни ўрганганларидан кейин ҳамкорликда қўшма корхоналар очмоқдалар. Хўш ҳозир қўшма корхоналарда қандай маҳсулотлар ишлаб чиқарилаяпти? Умуман, Ўзбекистонда бу соҳада қандай ишлар олиб борилаяпти? Ана шу каби саволлар билан жамоатчи мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги валюта-иқтисод бошқармаси бошлиғи Анвар Расулов билан мулоқотда бўлди.

⊙

— Анвар ака, бошқармангиз республикамиздаги қўшма корхоналар масаласи билан шуғулланар экан. Ҳозирги кунда бизда нечта қўшма корхона бор? Улар асосан қандай маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган ҳамда қайси мамлакатлар билан кўпроқ шундай корхоналар барпо этилаяпти?

— Ҳозирги кунда жумҳуриятимизда қўшма корхоналарнинг сони 320 дан ошиб кетди. Шуни ҳам айтиб ўтмоқчиманки, яқинда «Ўзбекистон» ахборот телекўрсатувида қўшма корхоналарнинг сонини жумҳуриятимизда 1 минг 200 дан ошиқ, деб айтиб ўтилди. Билмадим, бу сонни қаердан олишди. Аммо бизда мана шу қўшма корхоналарнинг рўйхати бўлгани учун республикадаги бор бундай ишлаб чиқаришлар ҳақида аниқ маълумотлар бор. Мана шу 324 та қўшма корхона ҳуқуқий жиҳатдан тан олиниб, биздан рўйхатдан ўтди. Бу қўшма корхоналар жуда кўп соҳаларни ўз ичига олган. Асосийси, яъни қўшма корхоналарнинг 50 фоиздан ортиғи халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ва уни сотиш билан шуғулланяпти. Қолганлари қурилиш соҳасида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва бошқа хизмат кўрсатиш соҳаларида фаолият кўрсатяпти. Айримлари электрон маҳсулотлар ишлаб чиқариш билан ҳам машғул. Албатта, рўйхатдан ўтган қўшма корхоналар халқимиз учун фойдали бўлган амалий ишларни бажаришяпти.

Қўшма корхоналарнинг кўпчилиги Америка Қўшма Штатлари билан тузилган. Уларнинг сони 40 дан ошиқ. Бундан ташқари Афғонистон, Бельгия, Туркия, Австрия мамлакатлари билан тузилган қўшма корхоналар ҳам анчагинадир. Умуман олганда дунёнинг 40 дан ошиқ давлатлари билан қўшма корхоналар барпо қилинган.

— Хорижий мамлакат фирмалари, компаниялари билан қўшма корхона очиш ҳам ўз-ўзидан бўлмаса керак. Ўртада ҳар хил ҳужжатлар тўлдириш, ҳали дастгоҳ, ҳали хом ашё масалалари кўп. Ана шундай муаммолар қандай ҳал қилиняпти?

— Албатта муаммолар кўп. Яқинда биз раҳбариятимиз топшириғи билан баъзи бир қўшма корхоналарнинг фаолиятини текширдик. Шундай ҳолатлар учрадики, биз текширган қўшма корхоналарнинг 80 фоизи атрофида чет эл инвесторлари ўз ҳиссаларини қўшмаганлар. Агарда чет эл тарафи, яъни хорижлик шериклар бир йил давомида шартномадаги сармоянинг ёки ўз улушларининг 50 фоизидан ошиғини қўшмаган бўлса, биз бундай корхоналарни Ўзбекистон Республикаси реестридан (рўйхатидан) учиришга мажбур бўламиз. Ҳозир текширишимиздан маълум бўлган бундай корхоналарга нисбатан иш олиб боряпмиз. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, бундай ҳоллар учрашига ана шу корхоналарга тааллуқли бўлмаган томонлар ҳам бор экан. Ишлаш давомида бундай ҳолларга дуч келдик. Масалан, «Юнитех интернейшл» деган қўшма корхонамиз бор. Бу корхона ўз олдига қўйган мақсадларни аста-секинлик билан бажариб бўлса-да, жумҳуриятимиздаги илғор қўшма корхоналар қаторидан жой олди. Лекин бу қўшма корхонада ҳам чет эллик инвесторлар ҳалигача ўз сармояларини қўймаганлар.

— Бундай бўлишига сабаб нима?

— Биз ана шу қўшма корхона раҳбарлари билан гаплашганимизда улар бизга бир ҳужжатларни кўрсатишди. Маълум бўлишича, Ҳиндистон ва Ўзбекистон давлатлари ўртасида [illegible] ҳужжатлар ҳали имзоланмаганлиги [illegible]. Шунинг учун ҳам бир мамлакат билан қўшма корхона очаётган [illegible] Ўзбекистон Республикаси ўртасида давлатлараро турли соҳадаги ҳужжатлар имзоланиши керак. Табиийки, республикамиз яқинда мустақилликни қўлга киритди, энди хорижий мамлакатлар билан дипломатик, иқтисодий, савдо ва бошқа алоқалар хусусидаги ҳужжатлар имзоланаяпти. [illegible]

— Анвар ака, биз суҳбатимизда қўшма корхоналар деб умумий олаяпмиз, мана шу 324 та қўшма корхона ичида [illegible] маҳсулот ишлаб чиқараётган корхоналар ҳақида гапириб бера оласизми? Биз «Совпластитал», [illegible] ҳақида эшитганмиз. [illegible]

— Ҳақиқатан сиз айтган қўшма корхоналар машҳур ва йирик саноат бирлашмалари қаторига киради. [illegible] «Икс», Тошкентда фаолият кўрсатаётган [illegible] Япониянинг [illegible] Аниқроги «Тойота» фирмасида [illegible] Бухорода эса «Бухоро-Омега» номли қўшма корхонамиз бор. Америка Қўшма Штатларининг «Омега» фирмаси билан ҳамкорликда тузилган [illegible] Бундан ташқари яна бир қатор қўшма корхоналар ҳам борки, улар ҳам ўз фаолияти билан кўзга кўриниб келяпти.

Лекин республикамиздаги қўшма корхоналар [illegible] «Совпластитал» [illegible] жаҳон бозорига [illegible] йўқ.

— Қўшма корхоналари биз учун янгилик десак ҳам бўлади. [illegible] 2—3 [illegible] ўз фаолиятини [illegible] деган умид қилсак бўладими?

— Мен ҳам шундай деб ўйлайман. Яқинда «Тошкент[illegible]» қўшма корхонасига бордим. [illegible] келди. [illegible] лигига ишонч ҳосил қилдим. Замонавий техника ва технологиялар, хом ашёлар бўлса жаҳон бозори талабига жавоб берадиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришда бизнинг йигитларимиз ҳам чет элликлардан қолишмас экан. Цехларни айланиб иш билан яқиндан танишдим. Маҳсулот ишлаб чиқаришда амалга ошираётган иш услублари жуда оддий туюлди. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулотни кўрсангиз жуда сифатли, гўзал, бежирим бир тил билан айтганда жаҳон стандарти талабига жавоб берадиган маҳсулотлар. Шундай хулосага келдикки, биз ана шундай қўшма корхоналар сонини кўпайтирсак, маҳаллий мутахассисларга кенг йўл очиб бериб уларни ўқитсак, ўргатсак, шунда албатта бизнинг йигит-қизларимиздан ҳам малакали мутахассислар етишиб чиқишига шубҳа йўқ. Умуман олганда қўшма корхоналар биз учун замонавий техника ва технология сари йўлда ўзига хос кўприклар вазифасини ўтайди.

— Айтингчи, қўшма корхона тузиш учун кичик корхона эгалари деймизми ёки оддий фуқаролар кимга мурожаат қилишлари керак? Уз ташаббуслари билан хусусий қўшма корхона очишлари мумкинми?

— Марҳамат, бундай корхоналар очишлари мумкин. Ҳозирги кунда республикамизда чиқараётган қонун-қоидаларга асосан нафақат юридик шахслар, балки фуқаролар ҳам қўшма корхоналар очиб ишлашлари мумкин. Айтишим мумкинки, бундай корхоналар ҳозир ҳам бор. Уларнинг сони анчагина. Қонунимиз ҳар тарафлама кўриб чиқиб бунга рухсат этади. Лекин яна бир бор эслатиб ўтиш керакки, чет эллик ишбилармонлар билан қўшма корхона очишдан олдин яхшилаб ўрганиб ниятлари қандайлигини, имкониятларини ва мақсадларини солиштириб кўрган ҳолда қўшма корхона очиш керак.

— Кейинги пайтларда Ўзбекистон Республикаси халқаро ташкилотларга аъзо бўлаяпти. Ҳозирги кунда ана шу халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистонга ёрдами сезилаяптими? Тўғри, кеча аъзо бўлиб, бугун улардан ёрдам кутиш менимча инсофдан эмас. Лекин шундай бўлса ҳам...

— Бу иш энди бошланди. Мана халқаро валюта фонди республикамизга ўз ёрдам қўлини чўзиб, катта гуруҳни бизга техник ёрдам кўрсатиш учун юборган. Улар Ўзбекистон давлат банки ишларини ўрганиш, тажриба алмашиш масаласида келишган. Валюта фонди раҳбарияти Ўзбекистонда банк соҳасини ривожлантириш учун миллий кадрларни ўқитиш ва ўргатиш масаласида ҳам ёрдам беришни айтяпти. Шу яқин кунларда банк, молия соҳаларида ишлайдиган мутахассисларни Вашингтондаги валюта фондининг институтига ўқишга юбориш кўзда тутилган. Бундан ташқари яна бир янгилик, республикамизда халқаро реконструкция ва ривожланиш банкининг ваколатхонасини очиш кўзда тутиляпти. Бу ҳам биз учун катта бир ютуқ. Бу ваколатхона очилади, лекин у Ўрта Осиё ва Қозоғистон мустақил республикалари учун ҳам асосий марказ бўлиб қолади. Мана шу айтганларим ҳам Ўзбекистон Республикасининг халқаро ташкилотлар ўртасида обрўси қай даражада эканини кўрсатади. Шу билан бирга Европа ривожлантириш ва реконструкция банки, Швецариядаги ишбилармонлар, Туркия ишбилармонлари ҳам жумҳуриятимизга ёрдам кўрсатиш мақсадида тез-тез делегация юборишаяпти. Биздаги мутахассисларни ўзларига чақиришаяпти. Бизнинг валюта иқтисодий бошқармамиз шу масалаларда ўртада туриб қўлдан келганча фаолият кўрсатмоқда. Ўйлайманки, молия вазирлигининг кейинги бўладиган ишлари кўп тарафдан шу масалаларга боғлиқ бўлади. Чунки чет эллик компаниялар, умуман халқаро ташкилотлар билан ишлашда молия вазирлигига ўхшаш ташкилотлар бутун дунёда ана шундай ишларни мувофиқлаштирувчи ташкилот сифатида танилган. Бизда ҳам ана шундай бўлади деб ўйлайман.

Суҳбатдош Ғофур ЖАМОЛОВ.

Республикамиздаги машинасозлик тармоғи халқ хўжалигининг етакчи тармоқларидан бири ҳисобланади. Уларнинг иқтисодиётимизга қўшаётган ҳиссаси салмоқли. Лекин иқтисодий бўҳронлардан энг кўп зарар кўраётганлар ҳам шулар. Зеро бу корхоналарнинг бош «озуқаси» бўлмиш металл Россия ва Украинадан келтирилади. Комплектловчилар, материаллар таъминоти ҳам тўлалигича «яқин хориж»га боғлиқ. Шунга қарамай республикамиз машинасозлик дарғалари бир маромда меҳнат қилишаяпти, маҳсулот беришаяпти. Хуллас иш қизғин.

СУРАТДА: «Узбексельмаш» заводининг ишланмалар цехи.

М. Болтабоев сурати.

** Энг афзали—тотувлик*

ЎТОВЛАРДА ЧОЙ ИЧИШГАН

⊙ Пойтахтимиздаги Республика Байналмилал маданий марказининг муҳташам биноси яна бир муҳим тарихий воқеанинг гувоҳи бўлди. Бу ерда шаҳримизда ва вилоятда яшаётган қирғиз миллати вакилларининг миллий-маданий ҳамкорлик маркази ташкил қилинди. Марказни ташкил қилишга бағишланган йиғилишда республикамизда яшаб ижод қилаётган қирғиз халқининг ўнлаб намояндалари иштирок этдилар. Улар орасида олимлар, профессорлар, ўқитувчилар, ҳуқуқшунослар, меҳнат қаҳрамонлари, ички ишлар ходимлари ва бошқа турли касб эгалари бор эди. Йиғилишни доцент Султонмурод Эргашев очди ва олиб борди.

●

ТУЗИЛАЁТГАН миллий-маданий марказнинг аҳамияти тўғрисида бир неча киши ўз фикр-мулоҳазаларини билдиргач, Тошкент Давлат Шарқшунослик институтининг ўқитувчиси Тўланбой Қурбонов йиғилганларни марказ Низоми лойиҳасининг қисқача мазмуни билан таништирди:

— Биз миллий марказимиз Низомининг лойиҳасини икки йил мобайнида ишлаб чиқдик, — деди у. — Албатта бу ишни амалга оширишда ўз миллий анъана ва удумларимиздан келиб чиққан ҳолда ва бошқа миллий марказларнинг Низомларидан ҳам фойдаланишга тўғри келди. Қирғиз миллий-маданий марказини ташкил қилишдаги асосий мақсад Низомда кўрсатилгандек энг аввало халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш, демократияни ривожлантириш, тил, урф-одатларимиз ва унутилиб бораётган халқ санъатини ривожлантириш, миллий кадрларни тайёрлаш, қирғиз қишлоқларида қирғиз театрларини, халқ дасталарини тузиш ва бошқа кўплаб вазифалардан иборатдир.

Маданий марказимизга ушбу Низом ва дастурдаги кўрсатмаларга тўла риоя қиладиган, миллати, дини, ижтимоий келиб чиқиши ва бошқалардан қатъи назар ҳар қандай киши аъзо бўлиши мумкин. Бундан ташқари худди шу нарсаларга амал қиладиган давлат ва жамоа хўжаликлари, корхона ва ташкилотлар ҳам аъзо бўлишлари мумкин. Албатта ўз навбатида марказ аъзоларининг ҳам мажбуриятлари бор. Масалан, ҳар бир аъзо Низомга ва кенгаш қарорига тўлиқ риоя қилиши, тадбирларда сўзсиз қатнашиши, шунингдек бошқаларни ҳам марказга жалб қилиш ва миллатлар орасида низолар чиқиб кетишига қатъиян қарши туриши керак.

Марказнинг бошқарув органи бўлиб, барча йиғинлар ва мажлислар ушбу орган томонидан чақирилади. Бошқарув органига бир киши раислик қилади. Раис марказ билан боғлиқ бўлган барча ишларга бевосита раҳбарлик қилади. Молиявий шартномалар ҳам фақат раис орқали амалга оширилади. Маданий марказимиз банкда ўз ҳисобига эга бўлади.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Байналмилал маданий марказининг директори Озод Каримов сўз олди:

— Азиз дўстлар, юртдошлар, ҳаммангизга маълумки, республикамизда юзлаб миллат вакиллари истиқомат қилишади. Аммо улар орасида қирғиз миллати биз учун дилимизга яқин бўлган қардошимиз, жигаргўшамиз ҳисобланади. Ота-боболаримиз асрлар давомида бирга яшаб, бир яйловда мол боқиб, бир ўтовда чой ичишган. Қирғиз тили ўзбек тилига энг яқин ва ўхшаш тил ҳисобланади. Биз аслида туркийлармиз. Замона зайли билан бир-биридан ажратиб қўйилган халқларимиз бугунга келиб яна бирлашаяпти. Ўзбекистон Республикаси Байналмилал маданий маркази қошида ташкил топаётган қирғиз миллий-маданий маркази ҳам бу борада ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади ва халқларимиз орасида дўстликни мустаҳкамлашда бор кучини бахшида этади, деган умиддамиз.

Ҳозирги кунда бизнинг марказ қошида кўплаб халқларнинг ўз миллий марказлари ташкил қилинган. Бу марказларнинг фаолиятлари республика матбуотида, радио, телевидениеда тўла ёритиб борилаяпти. Республика радиосининг «Ватандош» эшиттиришини жаҳондаги кўплаб мамлакатларнинг халқи эшитади. Ўйлаймизки, яқин вақт ичида сизнинг марказингиз ҳам унда ўз эшиттиришлари билан қатнашади.

Пойтахтимиздаги Халқлар дўстлиги уйида сиз ҳам ҳар қандай қирғиз шоири, ёзувчиси ёки буюк кишиларининг юбилейларини, хотира кечаларини ва бошқа тадбирларни ўтказишингиз мумкин. Ўзингиз хоҳлаган истироҳат боғида миллий байрамларингизни, урф-одатларни тарғиб қилувчи сайлларни ва бошқа анъаналарни ҳам ўтказишингиз мумкин. Биз бу борада сизга яқиндан ёрдам берамиз.

Албатта ҳар қандай тузилган ташкилотнинг ўз жамғармаси бўлиши керак. Бунинг учун ҳомийлар топишга тўғри келади. Шу билан бирга қирғиз миллий асбоб-ускуналарини, пластинкаларни ва бошқа нарсаларни сотадиган дўконлар очиш, миллий дасталар тузиш ҳам мумкин. Улардан тушадиган маблағларни эса марказга ўтказиш мумкин. Хуллас излаган имкон топади. Биз ҳам сизга нима ёрдам керак бўлса беришга тайёрмиз.

Кейинги, марказ Дастури лойиҳасининг асосий мазмуни билан таништириш учун сўз навбати Карим Ирисбоевга берилди:

— Дастуримиздан маданий-оқартув масалалари кенг ўрин олган. Яқин йиллар ичида Ўзбекистонда яшаётган қирғизларнинг 2010 йилгача бўлган ижтимоий турмуш тарзи, ёшларнинг келажаги тўғрисидаги дастурини ҳам ишлаб чиқишимиз керак. Шунингдек қирғиз тилидаги мактаб ва боғчаларни очишни, қирғиз тилида дарс бера оладиган ўқитувчи ва тарбиячиларни кўпайтиришни йўлга қўйишимиз керак. Республикамизда яшаётган қирғизларнинг умумий сонини ва газета ўқувчиларини аниқлагач қирғиз тилида газеталар, журналлар чиқаришни ҳам ўйлаб кўришимиз керак. Қирғиз элидаги халқларнинг ҳаётини ёритиб берувчи миллий мухбирларни тайёрлаймиз. Шунингдек, уруш қатнашчилари ва кексаларимизнинг юбилейларини ўтказишда фаол қатнашамиз. Турли миллий байрамларни ўтказиш, экологияни яхшилаш, шу билан бирга МДҲда ва хорижда яшаётган қирғизлар билан алоқаларни яхши йўлга қўйишга ҳаракат қиламиз.

Албатта дастурдаги бу гапларни амалга ошириш учун бизга катта миқдорда маблағ ҳам керак бўлади. Бу борада ҳам кўп нарсаларни мўлжаллаб қўйганмиз. Жумладан, тезлик билан фермер, ижара хўжаликларини ташкил қилиш, қирғиз миллий таомларини тайёрлайдиган ошхона, ресторан ва қаҳвахоналар, дўконлар очишни мўлжаллаяпмиз. Қирғиз гиламлари, кигиз ва бошқа нарсаларни ишлаб чиқарадиган кичик корхоналарни очиш, уларнинг маҳсулотларини сотишни йўлга қўямиз.

Марказ дастурининг асосий мазмуни билан таништирилгач лойиҳа яна муҳокамага қўйилди. Шундан кейин лойиҳага яна қўшимчалар киритилди. Дастур ва Низом тасдиқлангач марказ расмий ташкилот тарзида ташкил топди.

Йиғилиш сўнггида 15 кишидан иборат бошқарув органи сайланди. Суюн Қораев бошқарув раиси этиб сайланди. Ижтимоий масалалар бўйича Карим Ирисбоев, иқтисодий масалалар бўйича Умматали Султонов, хўжалик ишлари бўйича Абдулло Темирбеков, капитал қурилиш бўйича Тўланбой Қурбонов, чет эллар билан алоқалар бўйича эса Тўрабек Тошмуродовлар раис ўринбосарлари бўлди. Масъул котиб сифатида эса Султонмурод Эргашев фаолият кўрсатади.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

** Раҳмдил ва мурувватли бўлайлик*

ДИЛИ ВАЙРОН НОГИРОН

ҲОЗИР ҳаммага қийин. Шунинг учун ҳам заҳматкаш ва бағри кенг халқимиз қийинчиликларни мардонавор меҳнати билан енгиб, яна яхши кунлар келишига, яна аввалгидек фаровон турмуш кечиришига умид қилиб яшамоқда. Республикамиз раҳбарияти Ўзбекистонда аҳвол ўз измига тушиши учун бутун чораларни кўрмоқда. Президентимиз Ислом Каримов иқтисодий тангликка ҳамда вужудга келган ўнлаб муаммоларга қарамай болалигида ва иш пайтида олган жароҳати, яъни касб касаллигига учраши натижасида бир умр ногирон бўлиб қолганларга мунтазам равишда ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Шу боисдан кўпгина жойларда меҳр-шафқат жамғармалари тузилганлиги бежиз эмас. Лекин шуни тан олиш керакки, айрим мутасаддилар кишиларнинг арздодларини истар-истамайгина тинглаб, «Бу масалани ҳал қиламиз», «Ёрдам берамиз», «Кўнглингиз тўқ бўлсин, натижасини албатта етказамиз» деб қуруқ ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти. Қуйида бир корхонада қарийб 40 йил ҳалол меҳнат қилиб, касб касалига учраши натижасида аввал иккинчи, сўнгра биринчи гуруҳ ногирони бўлиб қолган ҳамшаҳримиз Қурбон ака Абдуназаровнинг анча пайтдан бери мутасадди ташкилотларга қатнайвериб, ўз ҳақини талаб қила олмаётганлиги ҳақида ҳикоя қиламиз.

...Қурбон ака истиқомат қиладиган Измайлова кўчасидаги тўрт қаватли 20-уйнинг 21-хонасига кун чошгоҳдан оғганда етиб келдик. Эшикни очган 30-35 ёшлардаги аёл бизни очиқ чеҳра билан кутиб олди.

— Уй эгаси уйдамилар? — сўрадик ундан.

— Ҳа, ҳа, улар дам олаётган эдилар. Ичкарига кираверинглар.

Қурбон ака диванга болиш қўйиб ётган экан бизни кўриши билан бошини кўтарди.

Ҳол-аҳвол сўрашгач, таҳририятимизга юборган хати бўйича келганимизни тушунтирдик.

— Сизларни овора қилганим учун узр, — деди Қурбон ака бир оз хижолат чекиб. — Лекин ҳеч қандай натижа чиқавермагач газетага мурожаат қилишга мажбур бўлдим.

— Бўлмаса ҳаммасини бир бошдан гапириб беринг. —

— Нима қилай, дардимни ҳеч ким эшитгиси келмаяпти. Ўзим болалар уйида катта бўлганман. 16 ёшимда Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 8-цехига ишга кириб қопловчига шогирд тушдим. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ишчи-ёшлар мактабини ва Гагарин номидаги авиация техникумини битирдим. Сўнгги 10 йил давомида муҳандислик қилаётган эдим. Кейин бунга ишимизнинг зарарлилиги ҳам таъсир қилди шекилли, тез-тез тобим қочадиган бўлди. 1990-1991 йилларда мени 5 марта жарроҳлик столига ётқизишди. Охири бўлмагач шифокорлар иккинчи гуруҳ ногиронлигига чиқаришди. Мирзо Улуғбек район ижтимоий таъминот бўлимидагилар менга 350 сўм миқдорида нафақа тайинлашди. Нафақа пулини ҳам 2 ойдан кейин ола бошладим. Ўтган йилнинг августида юра олмай тўшакка михланиб қолганимдан кейин эса биринчи гуруҳ беришди. Аммо нафақа пулимни оширишмади. Март ойидан эътиборан 550 сўм олаяпман, холос. Шуни ҳам роса чўзишди. Бу асаб бузарликлар оёғимга ҳам таъсир қилиб йиринг бойлаб кетгани сабабли яқинда чап оёғимнинг тиззасидан юқори қисмигача кесиб ташлашди. Хуноб бўлаётганим шундаки, менга ҳеч қандай имтиёз берилмаган. Дори-дармонларни ҳам ўз пулимга сотиб оламан. Уй ва коммунал хизмати ҳақини ҳам юз фоиз миқдорида тўлайман. Энди қўлтиқтаёқда саҳар мардонда туриб сутга, нонга, гўштга ва бошқа зарур маҳсулотларга навбатда туришни бир тасаввур қилиб кўринг. Яхшиям бахтимга Маҳфуза бор экан, иссиқ-совуғимдан хабар олиб турибди. Касалхонада ётганимда ҳам кечаю-кундуз ёнимда бўлди. Энди ўзингиз айтинг: ҳозирги қимматчилик пайтида икки жон 550 сўмга кун кечира оладими? Йўқ, албатта. Маҳфуза узун кун мен билан банд бўлганлиги учун ҳам ҳеч қаерда ишламайди. Ҳолбуки, бир касалманд одамга қараб турганлиги учун давлат унга ҳам нафақа тайинлаши лозим эди. Иккинчидан, менга иккинчи гуруҳ бўйича эмас, балки биринчи гуруҳ бўйича нафақа берилиши керак. Шунинг учун ҳам 1,5 йилдан бери ўз ҳақимни талаб қилиб, идорама-идора сарсон бўлиб юрибман. Бу сансалорликнинг чеки кўринадими-йўқми, билмадим. Ёшлигимда чилангарлик, ёритгичлар ва бошқа электр асбобларини созловчи сингари касбларни ўрганганим ҳозирги оғир кунларда асқотяпти. Қўни-қўшнилар ва таниш-билишлар ойнаи жаҳон, овозингор ҳамда қўл ва осма соатлари бузилиб қолгудек бўлса илтимос билан ҳузуримга келишади. Уларнинг буюмларини тузатиб берганимдан кейин «Менга мунча берасан» дея олмайман. Ҳиммат қилиб берганларини олавераман. Ҳар замонда топаётган мана шу қўшимча даромадим эр-хотиннинг кунига яраб турибди.

— Кўнглингизга оғир ботмасину, лекин сиздан бир нарсани сўрамоқчи эдим. Фарзандларингиз борми?

— Оғир бўлса ҳам айтаман. Хотиним ва уч нафар фарзандим бор эди. Ишқилиб ҳеч кимни ётиб қолгулик қилмасин экан. Касал одам нафақат хотинига, балки ўз пушти камаридан бўлган фарзандларига ҳам ёқмай қолар экан. Эҳ-ҳе, илгари қандай пул топардим! Чунки 2—3 жойда ишлардимда, ҳатто машинам ҳам бор эди. Соғлиғимдан айрилгач, хотиним ва бола-чақаларим мени ташлаб кетишди. Маҳфуза — иккинчи хотиним. Тақдир бир-биримизни учраштирганидан минг бор шукроналар айтаман.

— Фарзандларингиз, собиқ ҳамкасбларингиз, корхона раҳбарлари уйингизга ташриф буюриб, ҳолингиздан хабар олиб туришадими?

— Нафақат фарзандларим, балки битта цехда ўнлаб йил давомида елкама-елка туриб меҳнат қилган сафдошларимдан ҳам умидимни узганман. Раҳбарлар ҳақидаку гапирмаса ҳам бўлади. Фақат корхона директорининг кадрлар бўйича ўринбосари Илёс Аббосов одамгарчилик юзасидан аҳён-аҳёнда қўнғироқ қилиб аҳволимни суриштириб туради. Шунга ҳам раҳмат. Демак мени унутишмаган. Аммо собиқ ҳамкасбларимни, дўстларимни жуда-жуда соғинганман. Уларни кўргим келаверади. Қани энди икки оёғим бутун бўлсаю, қадрдон корхонамга бориб ўртоқларимни кўриб қайтсам...

Дили вайрон бўлган бу ногирон одамнинг изтиробли сўзлари кимнинг ҳам қалбини ларзага келтирмайди, дейсиз? Наҳотки унинг масаласини ҳал қилиш шунчалик мушкул иш бўлса?! Қачонгача у ҳақ-ҳуқуқини талаб қилиб, идорама-идора сарсон бўлиб юради! Бир ожиз бандага меҳр-мурувват кўрсатиш, унинг ҳожатини чиқариш шунчалик қийин ишми?

Исмоил ЗОИРОВ.

САЙЛАБ ОЛИНДИ

КУНИ кеча пойтахтимиздаги Шотурсун Ғуломов номли маҳаллада маҳалла мажлиси бўлиб ўтди. Унда кун тартибидаги маҳалла комитетининг янги аъзоларини сайлаш, оқсоқоллар кенгашини, Уруш фахрийлари кенгашини, ўсмирлар билан ишлаш кенгашларини тузиш ҳақидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Мажлис қизғин тортишувлар, баҳслар билан ўтди. Мажлис аҳли янги таркибга 11 кишини таклиф қилиб, шулар орасидан маҳалла комитети раиси лавозимига Зоҳид ака Шокиров, котиб лавозимига Ҳайрулла ака Фозиловлар сайландилар.

Оқсоқоллар кенгашига 5 киши, фахрийлар кенгашига 3 киши, ўсмирлар билан ишлаш кенгашига ҳам 3 киши сайлаб олинди.

Мажлис жуда қониқарли ўтиб, унда йил давомида қилинган ишлар натижалари кўрилди.

Мажлис якунида маҳалладаги издан чиққан тартиб-интизом, камчилик ва нуқсонлар ҳақида сўз юритилди. Мажлисда маҳалла комитетининг ўринбосари Туроб ака Убайдуллаев маъруза қилди.

Фотима ОТАХОНОВА.

** Луқма*

СУВ ҲАМ АНҚОНИНГ УРУҒИМИ?

АЙНИ ёз чилласида қуёшнинг тиғидан қочиб кўпроқ соя-салқин жой ахтараркансан, киши. Аммо жазирамадан лабларинг қуруқшаб қолгандачи? У ҳолда ташналикни қондириш учун газ-автомат ёки оддий водопровод сувини қидирасан албатта.

Куни кеча денг, кечки пайт «Россия» меҳмонхонаси ёнидаги кўп қаватли уйлардан бирида яшайдиган кенжа қизимнинг ҳолидан хабар олиш учун кетаётиб қийин аҳволга тушиб қолсам бўладими!?

Энди қаричиликда, кўчада бироз юрсам дарров чарчайман. Манзилга етиб келгач, трамвайдан тушдим-да, нафасимни ростлаб олай деб бекатдаги ўриндиққа ўтирдим. Кун чошгоҳдан оғган бўлсада, ҳали қуёшнинг тафти баланд. Аксига олиб соябон ҳам йўқ. Ташналикданми томоғим қуруқшаб, силлам қурий бошлади. Қани энди шундай пайтда бир пиёла чой бўлиб қолса! Бўлар иш бўлди, сув ичарман, деб кўчанинг нариги томонига ўтдим. Бир қултум сув қидираман денг ҳеч топилмайдида. Газ-автоматлар эса хўжакўрсинга савлат тўкиб турибди. Зилдир сув 1 сўм, оддий сув 40 тийин бўлганидан кейин кечаю-кундуз ишлатиб қўйишмайдими бу қурғур газ-автоматларни?! Нноилож меҳмонхонага кириб шу ерда ишловчи аёлдан илтимос қилган эдим ярим стакан сув берди.

Шу ўринда яна бир эътирозим бор. Шаҳримизнинг деярли ҳамма бурчагида, ҳатто театр олди майдони, Марказий ва Бош универсал дўконлари, «Чилонзор» ва Фрунзе савдо марказлари атрофига ўрнатилган газ-автоматлар ҳам оқшомдан кейин қуруқ савлат тўкиб тураверади. Нега шундай? Бинобарин, илгари зилдир сув 3 тийин, оддий сув 1 тийин бўлган пайтда одамларнинг ташналигини қондирувчи бундай автоматлар кечаю кундуз ишларди. Боз устига ёз пайтида водопровод сувини истаган жойда, истаганча ичишингиз мумкин эди. Ё ҳамма нарса танқис ва қиммат бўлган ҳозирги шароитда сув ҳам анқонинг уруғига айландими?

Ҳасан ЛУТФУЛЛАЕВ,
меҳнат фахрийси.

Адабиёт ва санъат

* Буюк сиймолар

АБУБАКР НАРШАҲИЙ

ИЛМ-адаб аҳли орасида кўпдан бери «Бухоро тарихи», «Наршахий тарихи», «Бухоро хабарлари», «Бухоро вилоятининг тавсифи» номи билан машҳур бўлган асарнинг муаллифи Абубакр Муҳаммад ибн Жаъфар Наршахийдир. Наршахий 943 йили Бухоро вилояти қаршисидаги Наршах мавзеида туғилган. Ёшлигидан қадимги жуғрофия, араб тилини пухта ўрганган, мадрасада таҳсил кўрган. Олимнинг вафот этган йили номаълум. Бизгача унинг «Бухоро тарихи» китоби етиб келган, холос.

Бу асар Ўрта Осиё тарихшунослигининг тўнғич асари бўлиб, Сомоний амирларидан Нуҳ ибн Наср Сомоний (942—954 йиллари ҳукмронлик қилган) топшириғи билан ёзилган. [illegible]

[illegible]

Ҳамиддин ҲОМИДИЙ,
филология фанлари доктори.

МОҲЛАР ойим — Нодира XVIII аср охири ва XIX асрнинг биринчи ярмида ўзбек классик адабиёт шеърияти осмонида порлаган истеъдодли қалам соҳибасидир.

Бизга шоиранинг Нодира, Комила ва Макнуна тахаллусида ўзбек ва форс-тожик тилларида ёзилган учта қўлёзма девонлари етиб келган. Мазкур девонлар Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти ва Ҳамид Сулаймонов номидаги қўлёзмалар институти китоб фондларида ва шаҳар китобхоналарида сақланмоқда. Шоира девонларининг нашрлари ҳурматли китобхонларга етиб борган.

Нодирабегим 1792 мелодий йилида Андижон ҳокими Раҳмонқулибий оиласида таваллуд топди. Шоиранинг онаси Ойшабегим илмли аёл бўлган. Нодиранинг ҳаёт ва ижод йиллари Қўқонда кечди. У Қўқон хони шоир Амир Умархоннинг рафиқаси эди. Нодирабегимнинг Муҳаммад Алихон ва Султон Маҳмудхон исмли икки ўғли бўлган. Шоира 30 ёшларида 1822 йили унинг ҳаёт йўлдоши Амир Умархон бевақт дунёдан кўз юмди. Бу ҳижрон ситамлари шоира қалбини пора-пора қилди ва унинг бутун ижодига қаттиқ таъсир этди. Қўқон хонлиги тахтига Нодиранинг 14 ёшли ўғли Муҳаммад Алихонни ўтқиздилар. Нодирабегим Умархон вафотидан сўнг ёш ўғли Муҳаммад Алихонга яқиндан ёрдам бериб, давлатни бошқариш ишларида фаол қатнашди.

Нодира ўзбекча девонига ёзган ўз дебочасида бу ҳақда шундай маълумот беради: «...Фақирлар ва бечораларга инъом ва ҳадялар қилиб баҳра еткурдим. Яхшилик ва мурувват билан фуқаро халқини хурсанд қилиб марҳамат ва шафқат кўргуздим. Саййид, шайх ва уламоларга туҳфалар юбориб дуоларини олиб турдим. Ва яқин атрофдаги Гулбоғда ғайрат билан гумбаз ва унинг олдига доира шаклида катта мустаҳкам бир бино солдирдим. Дўстларга мурожаатгоҳ жой бўлди. Илм талабалари учун ёнига дилни равшан қилувчи салобатли мадраса бино қилдирдим. Астаҳидил киришиб қўшинларни, фуқароларни тинчитдим. Бечора ва муҳтожларни талабларига еткизиб хайрли ишлар билан яхшилик қилдим. Илм-ҳунар аҳлига шафқат ва марҳамат билан кўп меҳрибончилик кўрсатдим, улар фикрий (ижодий) тараққий қилдилар. Мақбул асарлар, диний китоблар ва аниқ рисолаларни кўп кўчиртирдим».

Нодиранинг ушбу хайрли ишларини тилга олар эканмиз, Алишер Навоийнинг «Илгимдин келгунча зулм тиғини ушатиб, мазлум жароҳатига интиқом марҳамин қўйдим» — деган гаплари эсга тушади.

Нодирабегимнинг замондоши Хотифнинг ёзишича: «Мамлакат ҳирожларидан беҳисоб тилла ва жавоҳирларни сарф қилиб мадрасаи олий, нақшдор масжид, ҳаммом, расталар, карвонсаройлар бино қилдирди. Ушбу мадраса ва масжидларга хисобсиз вақф таъйин этди... ва яна китоблар ёзиш ва уларга зеби-зийнат беришга фармон қилиб бир китобхона бино эттирди. Китобхонада ишловчи ҳаттотлар, наққошлар, рассомларга шундай карам ва эҳсонлар кўргуздиким, овозаси атроф оламга машҳур бўлди».

Дарҳақиқат, Нодирабегим турли бадиий асарлар, машҳур шоирларнинг девонларини кўчиришга жуда

* Нодиранинг 200 йиллиги олдидан

ЛУТФУ КАРАМ СОҲИБАСИ

катта эътибор берди. Шоира кўчирилган китобларни ўзи ўқиб, кўздан кечириб чиққандан сўнг уни безаш ва муқовалашга рухсат этган. У чиройли ва хатосиз насх хатида кўчирган ҳаттотларнинг меҳнатларини қадрлаб уларни тилла қалам, кумуш қаламдон билан мукофотлаб «Заррин қаламлик» мансабига кўтарган. Ўзбекистон ФА Беруний номидаги Шарқшунослик институтида сақланаётган 400 га яқин Навоий асарлари Нодира даврида кўчирилгани маълум бўлди.

Нодира мамлакат осойишталиги ва маданий ҳаёт равнақи йўлида навоийёна тадбирларни амалга оширишга ўз имкони доирасида ҳаракат қилар, устозининг қуйидаги рубоийсидан баҳра олгани шубҳасиздир:

> Адл айлаки, ул халқ ҳаёти
> бўлмиш,
> Ҳам ул кишиким — адл сифоти
> бўлмиш,
> Ҳам мулк била адл жиҳоти
> бўлмиш,
> Ҳам адл била мулк саботи
> бўлмиш.

Зеро, шоира шеърларида унинг табиатидаги раийятпарварликни ифодаловчи қуйидаги мисраларига ҳамоҳангдир:

> Мен ҳам эҳсон ила эл хотирин
> шод қилай,
> Мулк вайроналарин адл ила
> обод қилай.

Нодира поэтик ижоди билан ҳам устоз анъаналарига содиқ қолди. Шоира ўз даври ҳукмрон доиралари қобиғидан юқори кўтарилди.

Нодира устози Алишер Навоий гуманизмидан энг кўп баҳраманд бўлган ижодкордир. Шоиранинг:

> Ул шакар лабки эрур жондин
> азиз,
> Кимки йўқ ондин азиз, ондин
> азиз.
> Келди ашраф барча олам
> аҳлидин
> Йўқтурур дунёда инсондин
> азиз,—

мисралари бевосита Навоийнинг «Жондин сени кўп севарман, эй умри азиз» сўзлари билан бошланувчи рубоийсини эсга солади. Нодира устоз Навоий асарларини мутолаа қилиб, улардаги ғоя ва бадиийят назокатидан завқланиб реал инсоннинг бой кечинмаларини хилма-хил ҳаётий лавҳалар орқали ўзининг кўплаб ғазал, мухаммас, мусаддас, мусамман, таркиббанд, таржибанд ва фироқномаларида дилкаш бир тарзда тасвирлаш йўлидан борди.

Нодирабегим поэзиясида ишқ-муҳаббат, вафо ва садоқат, инсонга шафқат ва мурувват, эрк ва ҳуррият орзуси ва айни пайтда ниҳоят чекланган феодал ахлоққа қарши замонасининг илғор ғоясини тараннум этишда ҳам Навоийга издошлик қилди.

Аёл қалби, завқ ва изтиробларини серҳаяжсн, сертуғён куйлашни Навоийчалик моҳир устаси адабиётимиз тарихида ҳали учрамаган десак, муболаға бўлмас. Нодира мусулмон Шарқининг баъзи диний аҳкомлари билан эрк ва озодлик ҳуқуқлари чекланган, «ичкари»га масканнишин қилиб қўйилган аёллар оламини яхши билар ва бинобарин шеърларида уларнинг эрк ҳақидаги истак ва орзуларини куйлашга алоҳида эътибор берар эди. Нодирабегим аёллик шарафини ҳимоя қилиш ва улуғлашда устоз Навоийдан мадад олди. Аёл зотининг маънавий сарбаландлигини, вафо ва садоқат ҳақидаги орзуларини узининг нозик қалами билан жасурона ифодалашга муяссар бўлди. Шоира:

> Муҳаббатсиз киши одам эмасдур,
> Ғар одамсан муҳаббат ихтиёр эт!
> Кириб, эй Нодира, олам элиға,
> Муҳаббат шевасини ошкор эт! —

деб экан, дастлаб Навоий талқинларига таянди. Нодиранинг муҳаббат лирикаси севги ва садоқат ҳақидаги кенг тушунчаси билан чуқур ижтимоий мазмун касб этди. Бу лирика шахсий туйғулар доирасидан юқори кўтарилиб, инсон қалбини чуқур идрок этиш воситасига айланди. Шоира ўз девонини «муҳаббат ойинаси» деб атар экан, бу ойинада хотин-қизларга умид бахш этувчи ҳаётнинг ҳамма мўъжизаларини юксак санъат билан тараннум этди. Нодира девонининг ўзи ёзган дебочасида:

> Ё раб, бу савод ишқида содиқ
> бўлғай,
> Иқбол баёзиға мувофиқ бўлғай,
> Ишқ аҳлининг хотири бўлуб
> хуш андин
> Мақбули табиати халойиқ
> бўлғай —

деб ёзди. Нодиранинг инсон ва табиатга бўлган қараши яна шу муҳаббат фалсафаси орқали навоийёна ифодаланди. У ғазалларида ишқ-муҳаббат, вафо ва садоқат ҳаётнинг илҳомбахш манбаи эканлигини зўр маҳорат билан куйлади.

Маърифатпарвар шоира Нодирабегим ғазалиётини ўзбек халқи икки асрдан буён эъзозлаб, севиб ўқиб келмоқда. Бу йил Моҳлар ойим — Нодиранинг туғилганига 200 йил тўлади. Бу санани муносиб нишонлашда илмий муассасалар, адабиёт ва санъат аҳллари, умумий кенг жамоатчилик фаол иштирок этишларига ишончимиз комил.

Маҳбуба ҚОДИРОВА,
филология фанлари доктори.

* Ихчам тақриз

Ҳақ сўзга ташналик

БИР суҳбатимизда Шуҳрат домла қувониб: «Ўтли ёшлар жуда ҳам кўпайиб кетди. Уларнинг шеърларини ўқиб туриб, ўзимни янгидан кашф этгандек бўламан» деган эди. Чиндан ҳам назмимизга қайноқ сатрларда эл дардини, ташвишини куйлаётган ёшлар кириб келдики, уларнинг дадил парвози шеърият ихлосмандлари дилларига қувонч солади. Ўзининг дил дафтари, мушоҳада олами, мавзуси билан барчамизга яхши келажак ваъда қилаётган шоирларимиздан бири Паркент районининг, ўша Бобур таърифлаган боғлар юртининг боласи Маҳмуд Тоировдир. Унинг яқинда чоп этилган «Айт энди, юрагим» назмий мажмуаси китобхонларга илк тортиғи бўлди.

Маҳмуднинг шоир сифатидаги илк фазилати, кўзга ярқ этиб ташланадиган хислати — бу унинг ташналигидир. Ёш шоир оламдаги барча нарсага ташна: Ерга, юртга, муҳаббатга, адолатга, оқибатга, мурувватга, ҳақ сўзни, ҳақиқатни айтишга ташна! Ушбу ташналик, интиқлик унинг шеърларига ёниқлик, гўзаллик бахш этган бўлса ажаб эмас. У ёзади:

> Майса ёноғида томчи ёш
> кўрдим,
> Гулларнинг лабида бол —
> талош кўрдим.
> Юрагим, бағрингда бир
> қуёш кўрдим,
> Айт энди, одамлар
> уйғонсин!
> Ғунча соз очади, булбул
> тўлғонар,
> Сезурман, энтикиб тоғлар
> уйғонар.
> Боғлар уйғондику, зоғлар
> уйғонар,
> Айт энди, одамлар
> уйғонсин.

Ҳақ сўзни айтишга ташналик дедик. У қандай бўлади, ҳақ сўзни қаердан топади, нимада кўради шоир? У дастлаб ҳаётда туғилгану, шоирнинг қалбига кўчган. Шундан унинг юрагига хитоб қилиб, нақ анордек сиқиб, «айт энди» деб туриши!

Ҳақиқатнинг йўллари текис, равон эмас. Бу йўллардан ўтиб, олға бормоқ, ҳақ сўзни топмоқ учун Бобуру Зебуннисо, Машрабу Нодиралар не азоб чекмадилар. Маҳмуд Тоировнинг шеърларини ўқиб туриб ана шу қиррали тошларга тўла ҳақиқат йўли кўз олдингизда намоён бўлади. Шоирга беихтиёр сабр-тоқат, собитлик тилайсиз. «Машраб», «Тилак», «Ҳақиқат азоби», «Сизни йўқлаб келдим», «Оқибат йўқолдими?» каби шеърлари муаллиф китобини безаган.

Маҳмуджон шоир сифатида ўз дунёсига эга десам лоф бўлмайди. Бу дунё ҳақида, унинг турфа мевалари ҳақида қувониб-қувониб сўзлайдиган кунлар келади. «Шоир кўзи ҳақиқатнинг чироғидир» шеърида:

> Ўлган билан қаро ер ҳам
> тўймас, нетай,
> Ҳақ сўз учун Маҳмудни
> ҳам суймас, нетай.

сатрлари Муҳмуджоннинг қатъий, очиқ йўли, ўз тақдирини ўзи белгилаши десак янглишмаймиз.

Ташналик билан сўзни тугатсак: Маҳмуджоннинг ҳеч маҳал ташналиги қонмасин. Ана шу ташналик янги, яхши шеърларга доя бўлсин!

Қайнар БУЛОҚ.

* Шингил ҳикоялар

ЁРДАМ БЕРОЛМАДИ

ЯНА тузлама қилишнинг пайти яқинлашди. Бочкани ҳовузга ташлашди.

— Яхшиям сув бор экан. Бир-биримизга яна зичлашдик, деди бочка тахталаридан бири.

— Сув бор экан қақшаб, тарқалиб кетмаймиз, — унинг фикрини қўллади иккинчи тахта.

Лекин тахталар иссиқда ҳам, сувда ҳам ўзларини бирлаштириб турган белларидаги ҳалқани унутган эдилар. Феълларига яраша тасодиф юз берди. Ҳалқанинг занглаган жойи узилиб кетди. Тахталар бир-бирларидан айри тушишди. Улар бирлашиш учун сувга эланишди. Ҳатто сув эса уларга ёрдам беролмади.

ОҚ ШАФТОЛИМ, ОҲ, ШАФТОЛИМ...

ТУШЛИКДАН сўнг энди кўзим илинганди, бульдозернинг овозидан уйғониб кетдим. Ҳадиксираганча боғ этагига шошилдим. Бульдозер аждаҳодай пишқириб ўрмалайди. Олма, олча дарахтларини тупроқ аралаш тўзитиб суради. Шу вақт бульдозер мени ҳам қон қақшатади, дегандек менга термулиб турган оқ шафтолига кўзим тушди-ю ҳушёр тортдим. Бир фикр хаёлимни нурдек ёритди. — Ҳай, тўхта, — дейман қўлим билан ишора қилиб бульдозерчига.

— Нима дейсиз, ака? — мотор овозини пасайтириб, кабинадан бошини чиқазади қош, киприклари чангдан билинмай кетган йигит.

— Илтимос, беш-олти кун сабр қил. Қўпормай тур, эрта пишар шу оқ шафтолининг энди ҳосилига етишганимда... Ҳеч бўлмаса қаламчасидан олиб, хонаки шафтолига пайванд қилай. Илтимос, нави йўқолиб кетмасин. Жон ука, илтимос.

— Менга барибир, — йигит лоқайд елкасини қисди. — Бригадирдан сўранг. Хайрият бригадирни фикримга кўндирдим.

Куз кунларининг бирида тўсатдан гугулаган шамол ҳаммаёқни алгов-далгов қилди. Юрагим ҳапқириб, даладан қайтдим. Гуркираган пайвандим шамолга кучи етмай танасидан ажраб пўстлоғида илиниб турарди. Фарзандидан ажралаётган онадек алам билан ёнаман. Пайвандимнинг кўчган жойига авайлаб ёпиштирдим. Рахига лой суртдим, ҳаво кириб намини олмасин деб устидан ҳўл латтани айлантириб боғладим. Пайвандим ўзини ўнглаб олди.

Орадан икки йил ўтди. Чала бино ёнида ивирсиб юрган бульдозерчи ҳосилдан шохлари ларзон эгилган оқ шафтолига суқланиб қарайди.

Майли, есин. Тўйиб-тўйиб есин. Лекин боғбоннинг меваларнинг сарасини вояга етказгунча чеккан азиятига лоқайд боқмасин, дейман.

ҚУТ КУЙИ

ШАҲАРЛИК ошнамни сой бўйлаб, ширинакка бошлаб боряпман. Атрофдаги табиат манзаралари, ям-яшил экинзорлар, қушлар сайрашидан дил яйрайди.

Сой соҳилига ўрнатилган моторнинг «тир-тир»и ошнамга ёқмади шекилли қулоқларини беркитиб олди: «Тириллашингдан ўргилдим. Бунча ёқимсиз».

Мотор овози ортда қолди. Бунга шукур қилгандек енгил ҳис қилди ўзини.

Полизга яқинлашганимизда далаларга туташ қишлоқдан сурнайнинг овози қулоққа чалинди.

— Тўй яхши-да, тўй яхши. Тўйдаги сурнайнинг овози яхши. — Ошнамнинг чиройи гулдек очилиб кетади. Сурнайнинг овози менга ҳам ёқмаяпти-ку лекин...

Ошнамнинг мотор овозига рўйхуш бермагани деҳқон кўнглимга тошдек ботиб турувди. Шуни дилдан чиқарсам дейман:

— Топганимиз яхшилик, тўйларга буюрсин, деймиз. Экинларни яшнатай, деб сойдан юқорига оби-ҳаёт элтаётган моторнинг овози сени билмадим-у, мен учун ёқимли. Дағалроқ бўлса ҳам қутбарака куйи бор унда. Аслида тўйларнинг боши қут куйидан эмасми?!

Ошнам на ҳа демайди, на йўқ. Сўзим унга сал қаттиқроқ ботди-ёв, дейман ўзимча.

— Кўнглингга олма. Дилимдаги тилимга вақтида кўчмаса юрагим ёрилиб кетай, дейди. Қани юр, ширинак ҳам яқин қопти.

БАҒРИТОРЛИК

— ДАРАХТЛАРИМ кўп-у мевасининг тайини йўқ. Қўли гул, деб эшитаман сени. Ёрдам берсанг, шояд...

— Кераксиз шохларини бутаб, бир — бир қўлимдан ўтказиб бераман. Барибир, бу билан кутган ҳосилингни беришга ожиз.

— Нега бермас экан?! Сувини берсам, тагини чопсам, — дарахтларини айбдор қилади у.

Дарахтларда нима гуноҳ?! Тор жойда бир-бирини эзиб ётибди-ку. Ҳосил шохларини ҳарён ёзолмай «сен нари тур», «йўқ, сен нари тур» дея нур, ҳаво талашади. Шундан ўсишлари тикка, нимжон.

— Зичлашиб қопти қийналиб. Ёшроқларини кўчириб, бошқа жойга ўтказилса қолганлари яйраб ҳосилга киради, — маслаҳат бераман танишимга.

— Бекорчи жойим йўқ.

Унга «Бўлмасам одамларга бер. Кўздек қўшниларинг бор» демоқчи бўламан-у, журъатим етишмайди. Бу ҳақда ўзидан бир фикр чиқармикин, дейман.

— Бошқа илож йўқми? Йўқ бўлса ортиқчасини кесиб ташла. Йиллаб сиқувда азоб чеккан, бир зумда ўлгани афзал эмасми, шўрлик дарахтларнинг.

— Кўзим қиймаяпти, — керакли нарсасидан айрилиб қолаётгандек ҳомушланади у.

Эй бағри тор, бағри кенг одамга табиат ҳам фидои — бағри кенглигини наҳот билмасанг?! Ниҳол-фарзандларинг яйраб бахтли бўлса — мевалари баракали бўлса сенинг ҳам бахтинг эмасми?!

Ғани АБДУЛЛАЕВ.

— Вуй, тиллақошинг бирам ярашибдики!
Равиль Альбеков сурати.

• Ғазалхонлик

СОҒИНЧ

Тингласам булбул навосин, бунчалик нолон эрур?
Мен каби дилдорисиз балки у ҳам ҳайрон эрур.

Кенг уфқ рухсорини алвон кўриб ҳайратдаман,
Ёки бу — ҳажру висол жанг пайти тўккан қон эрур?

Кечаси саҳни фалакнинг бу қадар кўз ёши кўп,
Англасам, офтобсиз бағри тўла армон эрур.

Нега ой саргашта кезгай, кўксида доғ узра доғ?
— Ой эмас, — дейди кўнгил, — бир кимсасиз инсон эрур.

Сўрсам: «Эй, шаббода, нега оҳ урарсан дарбадар?»
Ул дегайким, хонумонсизман, дилим вайрон эрур.

Десангиз, Ўлмас, нечун ҳажру фироқдин сўзлагай?
Бунга боис: ўзи ҳам севгида куйган жон эрур.

Ўлмас ЖАМОЛ.

АБУ Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида ёш олимларнинг илмий анжумани бўлиб ўтди. Икки кун давом этган ушбу анжуманда ҳаммаси бўлиб 28 та маъруза тингланди ва муҳокама қилинди. Маърузалар мавзусини олиб қарайдиган бўлсак, у эрамиздан аввалги Ўрта Осиё халқларининг ташқи дунё алоқасини акс эттирувчи Буюк Ипак йўлидан тортиб то бугунги кунда Яқин Шарқ давлатларида юз бераётган ўзгаришларгача бўлган кенг бир даврни ўз ичига қамраб олди.

Анжумандаги маърузаларни мазмунан икки қисмга бўлиш мумкин. Биринчи қисмга манбашуносликка оид маърузалар кирса, иккинчи қисмга эса Яқин ва Хорижий Шарқ давлатлари тарихи, иқтисоди, ҳаёти ва уларда шу кеча-кундузда юз бераётган ўзгаришларга бағишланган маърузалар киради. Бу эса айни вақтда институт олимлари амалга ошираётган илмий ишларнинг устивор йўналишларига мос келади: Мазкур маърузалар бир-биридан қизиқарлироқ ва бир-биридан мазмунлироқ бўлди.

Манбашуносликка тегишли маърузалардан шу нарса равшан бўлдики, институт ёш олимлари Ўрта Осиё топонимларини ва олимларини қадимий қўлёзма манбалар асосида ўрганиш бўйича катта илмий ишлар олиб бораётибдилар. Айниқса, Хўжа Аҳмад Яссавийнинг ҳали кириллицада нашр қилинмаган 60 та ҳикмати топилиб, нашрга тайёрлаб қўйилганлиги ва Кубравийя тариқатининг моҳиятини ойдинлаштирувчи маърузалар анжуман иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди (Н. Жабборов, Н. Каримов). Айни вақтда институт ёш олимлари сўз ўйини устаси ҳисобланган

* Илм масканларида

ЁШ ШАРҚШУНОСЛАР АНЖУМАНИ

Абу Мансур ас-Саолибий ижодининг ҳали ўрганилмаган қирраларини ўта маҳорат билан ёритишга қодир эканликларини намоён қилдилар. (А. Ҳабибуллаев, Б. Шарипов, Р. Маннонова). Таҳмидий Самарқандий ижодини қайта тиклашдаги тадқиқотчи К. Воҳидовнинг иқтидори ҳам таҳсинга сазовордир. «Тарихи Амир Ҳайдар» номли асар ва ҳужжатлар асосида Бухоро тарихини ўрганаётган ёшларнинг интилиши ҳам бундан мустасно эмас (М. Умаров, Ш. Тилавов). Қолаверса «Тузуки Жаҳонгири» ва «Равзат ус-сафовийя» номли манбаларнинг тадқиқида қўйилган илк қадамларни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиздир (Б. Йўлдошев, С. Ғуломов).

Институт ёш олимлари иккинчи йўналишда ҳам, яъни яқин ва хорижий Шарқ давлатларининг тарихини, иқтисодини, адабиётини, ҳаётини ва уларда юз бераётган воқеаларни изчил ўрганиб, бу соҳада ҳам қатор ютуқларни қўлга киритдилар (Х. Бўриев, М. Абдураззоқова, Н. Тўлаганова, Д. Кобаев). Айниқса Ўрта Осиё ва Шимолий Эроннинг Русия томонидан колонизация қилиниши тарихига бағишланган маърузалар ҳам анжуман иштирокчиларида катта таассурот қолдириб, кўп баҳс ва мунозараларга сабаб бўлди (М. Пикулина, Н. Ҳидоятова). Бундан ташқари Миср ёзувчиси Муҳаммад Саид ал-Арённинг тарихий романларида келтирилган Ўрта Осиёнинг бой тарихига оид манбаларнинг ўрганилиши алоҳида аҳамиятга эгадир (Х. Тикаев). Бу эса мазкур йўналишнинг манбашунослик билан чамбарчас боғланиб кетганлигидан далолат беради.

Анжуманга тақдим қилинган ҳар бир маъруза институтнинг етакчи илмий ходимлари томонидан ҳар томонлама ва қизғин муҳокама қилинди. Улар ҳар бир маъруза муҳокамасида у ёки бу маърузанинг янада равшанроқ, янада тўлиқроқ ёритилиши учун яна қайси манбаларга ва адабиётларга мурожаат қилиниши лозимлигини кўрсатиб ўтдилар.

Бўлиб ўтган ушбу анжуман хусусида умумий хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, Ўзбекистон Фанлар академиясига қарашли Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти жумҳурият шарқшуносларининг анъаналарини давом эттиришга қодир ёш тадқиқотчи-олимларга эга. Бу эса бир томондан мазкур институтда хизмат қилаётган етук шарқшунос олимларнинг машаққатли ва салмоқли меҳнати натижаси бўлса, иккинчи томондан дунёда машҳур шарқшунослик марказларидан бири ҳисобланган Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг мавқеини мустаҳкамловчи пухта заминдир.

Неъматулло ЖАББОРОВ.

Республика махсус санъат мактаб-интернатида навбатдаги битирув кечаси ўтказилди. Элликка яқин иқтидорли йигит ва қизлар тасвирий санъат ва мусиқа борасида ўзларининг илк дипломларини муваффақиятли ҳимоя этишди. Бу даргоҳнинг 35 йиллик фаолияти жамиятимиз учун бир қанча санъаткорларни етказиб берган.

Рустам Шагаев сурати.

* *Ҳукм ўқилди*

ИЧКИЛИКБОЗ ОНА ЖАЗОСИ

БУ дунё — имтиҳон дунёси. Умр эса қисқа..

Яхшилик қилишга шошилмоқ даркор! Лекин аёл — она бунга нолойиқ бўлса-чи? Яқинда пойтахтимизнинг Яккасарой райони халқ суди фуқаро Т. Кузнецовани оналик ҳуқуқидан маҳрум этди.

Табиийки, «нега» деган савол туғилади. Келинг, бу муаммонинг ечимларини биргаликда ечишга ҳаракат қиламиз.

Тамара Степановна Кузнецова 1939 йилда туғилган, Бобур кўчаси, 46-уй, 1-корпус, 25-хонадонда истиқомат қилади, балоғатга етмаган фарзанди бор, иш жойи — ошхона...

Аслида барча воқеа, ҳодисалар бир дақиқада содир бўлмагани каби Т. Кузнецованинг «тарихи» ҳам бирмунча барвақтроқ бошланган эди. Бундан албатта қўни-қўшнилар, ЖЭК раҳбарлари хабардор эдилар-у, аммо инсофга келиб қолар, қабилида ўзларининг қимматли вақт ва насиҳатларини тишларининг кавакларида асраб юравердилар. Лекин улар ўйлаганчалик бўлмади, Тамара яхши томонга ўзгариш уёқда турсин, у томонга бурилиб ҳам карамади. Йўқ, бўлмади — Тамараларнинг оиласидаги дилхираликлар, нохушликлар ЖЭКдагиларни, қўни-қўшниларни туртиб уйғотгандек бўлди — улар югуриб бориб, Яккасарой райони ижроия комитети қошидаги балоғатга етмаганлар билан ишлаш комиссиясига мурожаат қилдилар. Ушбу комиссиянинг 22 июль 1991 йилда бўлиб ўтган мажлиси ҳақидаги ёзувда шундай дейилади:

«Комиссия шуни маълум қиладики, фуқаро Т. С. Кузнецова 1986 йилдан бери спиртли ичимликлар истеъмол қилиб, ахлоқсиз ҳаёт кечираётгани учун балоғатга етмаганлар инспекциясида, ҳисобда туради. Кўпинча маст бўлиб олиб, ўғлини уради, фарзанд тарбияси билан шуғулланмайди. Хонадони доимо ёт кишилар учун очиқ. Кузнецова масаласи 1987 йилда кўриб чиқилиб, уни ичкиликка муккасидан кетгани сабабли шаҳар наркологик диспансерида ҳисобга олинган. Лекин шунга қарамай, ичкиликбозлиги давом этаяпти. Суҳбат, танбеҳларни тан олмаяпти.

Уйига бориб текширилганда, у йўлакда маст ҳолда ётган эди.

Халқ судидан Т. С. Кузнецовани ўғли З. Азизовга нисбатан оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиб, уйидан чиқариб юборилиши сўралсин. Комиссия раиси З. Галкина. Комиссия котиби Р. Волковинская».

Комиссия ишни қонуний ҳал қилиш учун район халқ судига даъво аризаси билан мурожаат қилди. Унда жумладан шундай дейилади:

«Балоғатга етмаганлар билан ишлаш комиссияси фуқаро Т. С. Кузнецованинг фарзанди З. Азизовга нисбатан оналик ҳуқуқидан маҳрум этиш масаласини ҳал қилиб беришингизни сўрайди».

12 август 1991 йилда бошланган фуқаролик иши 4 ноябрда тугади. Судда иштирок этган 10 га яқин гувоҳлар ҳам бу ишда холис фикрларини билдирдилар. А. Г. Арадин, Абдуллина, Носикова, Логвинова, Бондаренко, Измайлова ва бошқалар Кузнецовани 20 йилдан бери танишларини, унинг ичкиликка ружу қўйгани ва фарзандига доимо зулм ўтказаётгани, фарзанд тарбиясини мутлақо унутганини, унинг она деган номга нолойиқ эканини очиқ-ойдин айтишди...»

Суд гувоҳларнинг фикрлари, тўпланган ҳужжатларга асосланиб, Кузнецова фарзандининг нормал ҳаёти учун ҳеч қандай шарт-шароит яратиб бермаётганини, унинг тарбияси билан умуман шуғулланмаётганини аниқлади.

Суд Ўзбекистон Республикасининг оила ва никоҳ ҳамда фуқаролик процессуал кодексининг моддаларига асосланиб, Қарор қилади:

«Даъво аризаси қаноатлантирилсин.

Фуқаро Т. С. Кузнецова оналик ҳуқуқидан маҳрум этилсин. Фарзанди З. Азизов район халқ таълими бўлими ихтиёрига топширилсин. Т. С. Кузнецовадан фарзанди балоғатга етгунча барча даромадларининг 25 фоизи миқдорида нафақа сифатида ушлаб қолинсин».

Қарор ўқилди...

Хулоса сифатида шуни айтиш мумкинки, болага берилаётган тарбиянинг асосчиси — она, назоратчиси — ота. Бу тарбия жараёнини бир маромга солувчи, сайқал берувчи эса жамиятдир. Аммо минг афсуски, ҳали ўзлари ҳам тарбияга муҳтож бўлган ота-оналар йўқ эмас. Аслида онаизорни ўз жигаргўшасидан маҳрум қилишнинг ўзи энг оғир жазолардан биридир. Лекин жазоламасликнинг эса иложиси йўқ, чунки ичкиликбозлик инсон бошига не-не кулфатлар ёғдириши азалдан маълум. Ичкиликбозлик ва жиноят ўртасида фақат биргина қадам борлигини унутмаслигимиз керак.

Сирожиддин САДИРОВ,
Яккасарой район халқ суди судьяси.
Абдуқаҳҳор ШУКУРОВ,
жамоатчи мухбир.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

МИЛЛИОНЕР БЎЛИШНИ ХОҲЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Журналистлар уюшмасига журналистлар Халқаро ташкилотининг лотереялари келди.

Лотереяга чиқадиган энг катта ютуқнинг қиймати — 1 миллион сўм.

Битта билетнинг баҳоси эса 10 сўм.

Миллион сўм ютишни хоҳласангиз қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг: 44-19-76, 44-64-61.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Ўзбекгазпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тижорат-ахборот ҳисоблаш маркази « NOVELL » ва « SOFTSERILE » фирмаларининг дилеридир. Ва у шартнома бўйича қуйидаги ишларни амалга оширади:
— тармоқ операцияларини бажарадиган

NETWARE V 3.11
NETWARE V 2.15

системаларини етказиб ва созлаб беради. Шунингдек марказ орқали « » фирмасининг бошқа дастурий маҳсулотларини ҳам олишингиз мумкин. Ҳақ — эркин муомаладаги валюта орқали тўланади.

FAST CLIPPER
FAST PRO
FAST GRAPH
SOFTSERILE Ltd фирмасининг

дастурий маҳсулотларини етказиб беради.

— Компьютерларни муайян жойдаги ҳамда тақсимланган ҳисоблаш тармоқларига бирлаштириш бўйича тартибий ишларни амалга оширади.

— Россия товар хом ашё, Осиё биржалари ва МДҲдаги бошқа йирик биржалар маҳсулотларини биржа савдоларига таклиф этиши ҳамда амалга оширилган битим ва келишувлар ҳақида иқтисодий янгиликлар агентлигининг долзарб ахборотларидан фойдаланувчисини компьютерларга ўтказиши мумкин.

Маълумотларни 62-22-82 телефони орқали олишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚИЗЛАРНИ ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

8 ойлик ўқиш мобайнида тўқувчи, текислаш ускуналарининг операторн, йигирувчилар, айлантириш ускуналарининг операторн, тўқимачилик ускуналарининг оператори касбларини эгаллаш мумкин.

Дастлабки икки ойда назарий таълим курси ўтилади. Ана шу даврда ўқувчилар ойига 580 сўмдан стипендия оладилар. 2 ойдан кейин корхонадаги ишлаб чиқариш таълими курси бошланади. Ўқишнинг 3- ва 4-ойларида 418 сўмдан, қолган даврда эса — ойига 233 сўмдан стипендия тўланади.

Бутун таълим даврида (дастлабки 2 ойдан ташқари) ўқувчиларга 100 фоиз иш ҳақи тўланади.

Ўқувчиларнинг бутун ўқиш давридаги умумий иш ҳақи стипендия билан бирга ойига 1000 сўмдан 5000 сўмгача пулни ташкил этади.

Ўқишни тугатганлар бевосита комбинатда иш билан таъминланадилар. Асосий касблардаги ишчиларнинг ойлик маоши — 3000 сўмдан 7000 сўмгача.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари билан бир қаторда ўқувчилар ҳам қуйидаги имтиёзлардан фойдаланадилар: Тошкент тўқимачилик комбинати ҳудудидаги дўконлардан озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларини сотиб оладилар. «Тўқимачи» спорт мажмуи ва Маданият саройи ҳам улар ихтиёрида бўлади. Ўқувчиларга овқатланиш учун талонлар (кунига 10 сўмдан) берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 34, Тошкент «Тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳунар-техника билим юрти.

ТРАНСПОРТ: 2, 57, 80, 97-автобусларнинг «Билим юрти» бекати.

ТЕЛЕФОНЛАР: 55-44-85, 55-44-96.

Тошкент «Тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси.
«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

Электр аппаратуралар ва электр тармоқларидан фойдаланувчилар диққатига!

УМАНДАГИ «МЕГОММЕТР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

— кучланиш остида бўлмаган электр занжирлар изоляциясининг қаршилигини ўлчаш учун ишлатиладиган индукцион генератори бўлган Ф-4102/1-2-1М ва ЭСО 202/1-2 типидаги кенг диапазонли кўчма мегаомметрлар;

— П-4126 анжомлар тўплами бўлган Ф-4103М1 ерга туташув қаршилигини ўлчагичлари;

— ГОСТ-12.1.038,82 ОСТ-46180 ва Ш41160 талабларини таъминловчи бир фазали қисқа туташувдаги токни ўлчаш ва шу токнинг тегиб кетгандаги кучланишини ўлчаш учун ишлатиладиган ЭКО 200 фаза-нуль ўлчагичлари;

— кабель шикастланган жойгача бўлган масофани ўлчаш учун ишлатиладиган ЦР-0200 типидаги ўлчагичлар;

— алоқа кабелларидаги шикастланиш масофаларини ўлчаш учун ишлатиладиган Р-41270 ва П-4110 асбоблар тўплами;

— ўзгармас ток қаршилигини ўлчаш учун ишлатиладиган Ф-4104М1 микроомметри;

— ўзгармас ток қаршилигини ўлчаш учун ишлатиладиган (шахта усулида) М-41070/1 ва М-41070/2 типидаги омметрлар;

— ажратилган нейтралли Ф-4106, Ф-4106 А занжирлардаги қаршиликни узлуксиз назорат қилиш асбоблари;

— барча турдаги енгил автотранспорт учун автомобиль салонидан туриб ишлатиладиган октан-корректор (ўт олдиришни тезлаштириш бурчагини ростлаш) билан битта блокда бўлган қўшилган электрон ўт олдириш мосламаси ва бошқа электр ўлчов буюмлари ва халқ истеъмол моллари.

Юқорида кўрсатилган товарларни сотиб олиш, уларнинг нархлари ва техникавий тавсифларига доир ўзингизни қизиқтирган барча маълумотларни қуйидаги манзилдан олишингиз мумкин:

1. «Узэлектроприборопторг» бирлашмаси, 700057, Тошкент шаҳри, Уста Ширин кўчаси, 125-уй. Телефонлар: 48-41-29, 48-37-26.

2. «Мегомметр» ишлаб чиқариш бирлашмаси, 258900, Умань шаҳри, Украина, Черкасск вилояти.

Телефон: 5-25-73. Телетайп 147732 «Якорь».

«ЎЗБЕКИСТОН»
Фирмали савдо бирлашмасининг
7-дўконида
6 июлдан 8 июлгача
Ёзги мавсумбоп либослар учун
ГАЗЛАМАЛАР САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Енгил, ёрқин, шўхчан гулдор матолар — ёзлик кўйлаклар, хотин-қизларнинг енгсиз уст кўйлаклари (сарафанлар), юбкалар, блузкаларни тикиб кийиш учун жуда ҳам муносиб. Уларни тайёр андоза бўйича ўзингиз ҳам тикиб оласиз. Бунинг учун зарур газламани эса савдо-кўргазмасидан танлаб олишингиз мумкин.

Марғилон ипак газламалар илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида чиқарилган ипак газламалардаги ёрқин камалак ранглар жилоси ва шўхчан гулли нақшлар ҳар қандай ёшдаги аёлларга ҳам бирдай манзур бўлади. Улар орасида: КРЕПШИФОН, КРЕПДЕШИН, ПОПЛИН, «ЛАЙЛО», «ГУЛИСТОН», «ДИЛОРОМ» деб номланган матолар бор.

Тошкент тўқимачилик комбинати кўргазмага қўйган ип-газлама матолар қуйидагилардан иборат: ЧИТ, САТИН, БЎЗ, ЧУНТАКБОП, «ЧОРСУ», «НАВРЎЗ», «АСТРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «НАДЕЖДА», «ОЙДИН», «НАФИСА», «ХОРАЗМ».

Энг нозиктаъб харидорлар ҳам савдо-кўргазмасидан ўз кўнглидаги матоларни танлаб олишлари мумкин.

ДЎКОНИМИЗГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

МАНЗИЛИМИЗ: Халқлар дўстлиги кўчаси, 4-уй (метронинг «Халқлар дўстлиги» бекати). Иш тартиби: соат 9.00 дан 18.00 гача, танаффус соат 14.00 дан 15.00 гача, дам олиш куни — якшанба).

«Ўзбекистон» фирмали савдо бирлашмаси.

«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

«Ш А Р Қ»
НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Хусусий компьютерда ишлаш учун автоматлаштирилган ишчи ўрни (АРМ) йўналишидаги масалалар мажмуини

ШАРТНОМАВИЙ НАРХЛАРДА ТАКЛИФ ЭТАДИ:

ишбай ва вақтбай ишлайдиган ходимлар бригадасининг иш ҳақини ҳисоблаб чиқариш, бажарилган иш ҳақидаги қисқача ёзма маълумотлар бўйича ҳисоб-китоб қилиш, купонлар бўйича ведомостларни ҳисоблаб чиқариш ва бериш, даромад солиғини олишга доир чекланмаган миқдордаги жадвалларни созлаш, шунингдек, купонларни тўлаш жадваллари, қайта ҳисоблаб чиқаришлар учун созлаш имкониятлари, ўтган 12 ой учун архив;

ходимлар масаласи ва унинг иш ҳақи масаласи билан алоқаси;

«Тайёр маҳсулотларни сотиш», «Эълонлар», «Материаллар бўйича сарф-харажатларнинг баланс счётларига доир кирим ва тақсимот», «Буюртмачилар ва таъминотчилар билан ҳисоб-китоб», «Касса, банк, ҳисобдорлик» масалалари.

Ўқитишга кафолат берамиз, қўшиб олиб бориш вариантлари ҳам бўлиши мумкин.

Қуйидаги телефонга мурожаат қилинсин: 33-72-62.

Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси
Савдо бош бошқармасининг
«ЁШЛИК»
МАКТАБ-ДЎКОНИ
касса аппаратини биладиган III тоифали озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА навбатдаги
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

30 ёшгача бўлган 9—11-синф ҳажмида маълумотли ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишни битирганларга Тошкент совет савдо техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартларда ўқишга кириш ҳуқуқи берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Қафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Мирobод бозори» бекати.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ ДЎКОНИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТ МЕҲМОНЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

Бу ерда биринчи қаватда МОЛЛАРНИ ЧЕТ ЭЛ ВАЛЮТАСИГА СОТИШ СЕКЦИЯСИ очилди.

Сиз бу секциядан «ХВАСОН» СЕУЛ ФИРМАСИ (Корея)да тайёрланган энг модали, сифатли молларни сотиб олишингиз мумкин.

Ёрқин гулдор, ранг-баранг рўмоллар, серҳашам ва кундалик сумкалар, аёллар учун ангор эчки жунидан тўқилган ва бошқа турдаги жакетлар, шойи юбкалар, эркаклар кўйлаги ва носкилари, колготкалар бор.

Ёш харидорлар ҳам эътибордан четда қолмаган. Сотувда улар учун чиройли болалар костюмчалари бор.

Марказий универсал дўкон.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг

«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

Собир Раҳимов районидаги Форобий кўчасида сув қувури ва канализация қурилиши муносабати билан

6 июлдан 4 августгача

65, 118, 128, 133, 76-автобус йўналишлари ва 24-маршрутли такси ҳаракати ўзгаради ва улар энди Озод, Беруний, Ботир Зокиров кўчалари бўйлаб ўтади.

«Водоканал» трести.

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИГА
троллейбус кондукторлари
КЕРАК

Иш икки сменали, сурилма жадвал асосида ишланади. Ойлик маош 1500 сўмдан 2000 сўмгача. Кондукторлар трамвай ва троллейбусларда бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

МАНЗИЛИМИЗ: Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

РАСМИЙЛАШТИРИШ БЎЛИМИНИНГ ТЕЛЕФОНИ: 56-17-83.

Тошкент шаҳар Воситачилик савдоси идораси жамоаси идора катта назоратчиси О. С. Ҳакимовга отаси

Собир
ҲАКИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

Нашр кўрсаткичи 64690 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди. 11.30. • Буюртма Г—229. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.